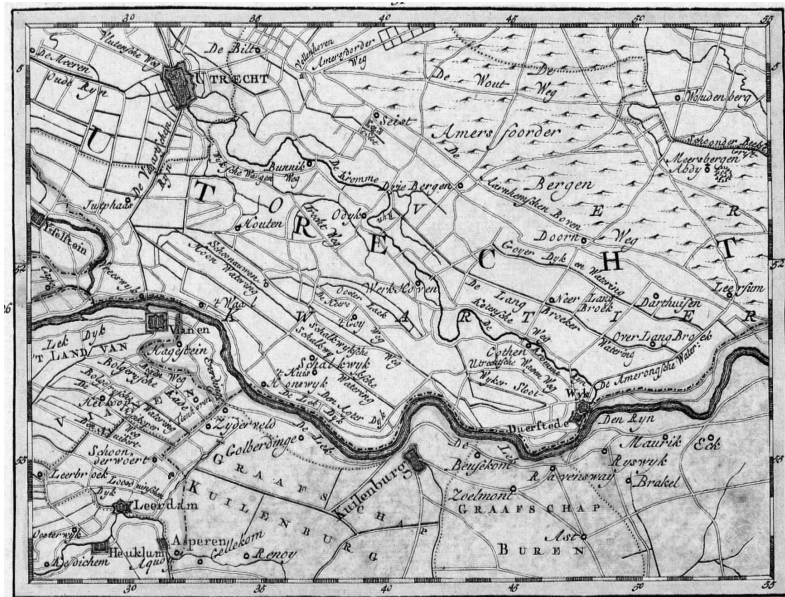

AQUA VITAE

INHOUDSOPGAVE

Colofon	2
Van de voorzitter	3
Lezingenprogramma najaar 2007 afdeling Betuwe.....	4
Plannen voor beginnende genealogen, <i>bestuur</i>	5
Een nieuw bestuurslid stelt zich voor, <i>J.J.A. van den Berg</i>	6
De bibliotheek, <i>P.C. van Maanen</i>	10
Opsporing gezocht 1	12
Kleine tuinders in Haften rond 1939, <i>R.H.C. van Maanen</i>	14
Het Over-Betuws geslacht Paul, afkomstig uit Hessen (D.), <i>W. van de Westeringh</i>	18
Kennismaken met, <i>M. van Beek-Montens</i>	20
Opsporing gezocht 2	22
Anne Bregittus van Haften, koerier in dienst van de Koloniale Marine, <i>P. Welling</i>	23
Opsporing gezocht 3	37
Opsporing gezocht 4	38
Internet, <i>J. Kuijntjes</i>	39
Oostgelderse Contactdag 2007.....	40

*Het overnemen van artikelen zonder toestemming van de redactie is niet toegestaan.
De inhoud van de artikelen is voor verantwoording van de auteur.*

Losse tijdschriften: € 1,20 per stuk.
NGV AFDELING BETUWE

Colofon

Zie afdelingswebsite: <http://betuwe.ngv.nl>

Van de voorzitter

Het nieuwe seizoen staat weer voor de deur. Voordat ik een tipje van de sluier oplicht, wil ik even terugkijken naar mijn eerste jaar als voorzitter. Het seizoen 2006-2007 is in een plezierige sfeer voorbij gevlogen en de georganiseerde lezingen trokken volle zalen. Door de verhuizing naar de zolder-verdieping lijken de onderlinge contacten en de gezelligheid te zijn toegenomen. Een wens voor het nieuwe seizoen is de opvang voor de “nieuwkomers” te verbeteren, met name voor hen die net met genealogie zijn gestart. Het bestuur zal in het komende seizoen aan de nieuwkomers verzoeken zich te melden. In de pauze zal hen dan extra aandacht worden gegeven. Het bestuur wil dit najaar inventariseren in hoeverre behoefte bestaat aan een speciale bijeenkomst voor beginners. Bij voldoende belangstelling wil het bestuur hiervoor een aanbod doen.

Meerdere leden hebben mij gezegd, dat men graag hoort waarmee de anderen bezig zijn. Het bestuur is nog op zoek naar een goed antwoord hierop. Het bestuur heeft het plan om tijdens elke bijeenkomst iemand in een paar minuten te laten vertellen waarmee hij of zij bezig is. Dit kan drempels wegnemen en tot nieuwe waardevolle contacten leiden. Ik kom hierop terug.

Verder speelt het bestuur met de gedachte om een afdelingsproject te starten. Ik ben op dit punt geprikkeld door het initiatief bij Ons Voorgeslacht, de Zuidhollandse Vereniging voor Genealogie. Deze vereniging gaat alle transcripties van de 10^e penning die de leden voor zichzelf hebben uitgevoerd, in een digitaal bestand bijeenbrengen en vervolgens de overgebleven gaten opvullen. Wat mij betreft, gaan we ook zoiets doen. Leven er nog andere project ideeën dan hoort het bestuur dat graag.

Op de ledenvergadering in april zijn Joop Kuijntjes en Anneke Rönitz teruggetreden als bestuurslid en opnieuw wil ik hen danken voor hun inzet voor de afdeling. Vanwege chronische gezondheidsredenen heeft Anneke slechts kort zitting kunnen hebben in het bestuur. Graag wil ik haar nogmaals beterschap toewensen. Als nieuw bestuurslid is Han van den Berg verwelkomd. Van belang is, dat er nog iemand bijkomt. Alle belangrijke functies zijn weliswaar bezet, maar ter vermindering van de kwetsbaarheid is een extra bestuurslid wel nodig. Uit eigen ervaring kan ik u inmiddels zeggen, dat het bestuur een enthousiast en inspirerend team is

Op de navolgende pagina's treft u het programma voor het najaar aan. Ik hoop, dat het u aanspreekt en dat we elkaar weer op de zolder van het streekmuseum treffen. In het voorjaarsprogramma kunnen nog suggesties opgenomen worden. Hebt u ideeën laat het ons weten. (zie emailadressen en telefoonnummers in de colofon).

Peter van Boheemen

Lezingenprogramma najaar 2007 afdeling Betuwe

De lezingen vinden plaats op de *derde* dinsdag van de maand in het streekmuseum bij de Waterpoort te Tiel, adres Plein nr. 46-48. Aanvang van de lezingen is zoals gebruikelijk om 20.00 uur.

18 september *Dhr. J.C. Lohmeijer, hfd Bibliografische documentatiedienst van het VC NGV.*

Een virtuele wandeling door het Verenigingsgebouw van de NGV te Weesp. Wat is er te vinden binnen onze eigen vereniging? Waarom is een bezoek aan Weesp belangrijk voor iedere genealoog?

16 oktober *Dhr. P. M. van 't Schip, De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen (de Mormonen).*

De heer Paulus (Paul) M. van 't Schip, sinds 1961 lid van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen (de Mormonen) en sindsdien actief bezig met het zoeken naar zijn voorouders.

Op dit moment is hij lid van het Genealogisch Support Team voor het Noorden van Nederland en helpt de leden van de kerk in dit gebied bij het gebruik van het programma PAF, om door middel van cursussen en het gebruik van internet, hun voorouders te traceren. Enkele onderwerpen die ter sprake komen:

- Wat betekent Mormoon? Waarom wordt/werd een lid van de kerk zo genoemd?
- Hoe is het idee ontstaan om allerlei familiegegevens te verzamelen en op te slaan? Welk doel dient dit?
- Hoe en waar worden deze gegevens verkregen? Hoe betrouwbaar zijn zij?
- Waarom zijn deze gegevens toegankelijk voor iedereen via internet?
- Hoe kan een genealoog het beste deze gegevens benaderen ten behoeve van zijn eigen onderzoek?
- Kan de genealoog op deze wijze ook de bewijsgronden vinden als achtergrond bij zijn onderzoek?
- Wat zijn de beperkingen, wat zijn de mogelijkheden?
- Is het mogelijk een bepaalde regio (Betuwe bijv.) na te zoeken?

Overigens kunnen specifieke vragen nog bij de heer Van 't Schip worden aangemeld vóór 16 oktober. Via de secretaris.

20 november *Mr. Drs. H.L.F. du Corbier, president van de Nederlandse Hugenoten Stichting.*

Hugenoten. Wie kwamen als hugenoot vluchtend uit Frankrijk naar Nederland? Welke invloed had deze toestroom in Nederland? Hoe kan een genealoog de geschiedenis van een voorouder met een al dan niet verbasterde Franse naam onderzoeken?

Plannen voor beginnende genealogen

De plezierig verlopen ledenvergadering van 17 april j.l. heeft een duidelijk wens naar voren gebracht.

Opmerkelijk was de aanwezigheid van niet-leden en tamelijk nieuwe leden die behoefte hebben aan ondersteuning vanuit de vereniging bij het opzetten van hun onderzoek. Deze ondersteuning moet komen van de ervaren leden.

Het bestuur ziet zich voor de taak gesteld goede gestructureerde hulp te organiseren. De vraag blijft : in welke vorm ? De volgende mogelijkheden werden geopperd : persoonlijke kennisoverdracht, al dan niet één op één, cursussen , vragenuurtjes, extra bijeenkomsten voor beginner. En dan de inventarisatie: Wie van de leden kan en wil welke hulp verstrekken? Wie van de (nog niet) leden wil hiervan gebruik maken?

Zowel de beginners als de ervaren genealogen vragen wij nu na te denken over de hier genoemde mogelijkheden. Iedereen die een goed idee heeft of een uitgesproken wens of die graag andere genealogen tot steun wil zijn kan zich vanaf nu al melden bij een van de bestuursleden (adressen op blz.2).

Op 18 september ontmoeten wij elkaar weer in Tiel. Het zou mooi zijn als we dan met elkaar meteen spijkers met koppen kunnen slaan, zodat nog in dit jaar de start gemaakt kan worden.

Denkt u mee ?

Een nieuw bestuurslid stelt zich voor.

J.J.A. van den Berg

In de eerste bestuursvergadering die gehouden is na mijn benoeming in de algemene vergadering van 17 april 2007 tot penningmeester van de NGV afdeling Betuwe is mij gevraagd een stukje te schrijven voor Aqua Vitae waarin ik mij zal voor stellen. Voor een aantal van de lezers kan ik ook nog verwijzen naar Aqua Vitae 2004 nr. 2 waarin een stukje van Magda over mij als nieuw lid is opgenomen.

Naam: Han van den Berg, geboren en nu weer wonende tussen Beusichem en Culemborg in Hoeve "Voorzorg" (zie voor de historie van deze naam deel 3 van: Flitsen uit de geschiedenis van Beusichem en Zoelmond van de heer J.J. Nout, 1990 blz. 26) .

Gehuwd met Bettie Verhoeff, geboren te Breukelen Sint Pieters en met nog een familie tak naar de Betuwe in Lienden/Kesteren (van Brenk en Lutterveld) 3 kinderen en 4 kleinkinderen.

Thans genieten wij van ons pensioen, voorheen heb ik o.a. gewerkt bij de gemeente Utrecht (OGU) en de gemeente Nijmegen(PW&V) als financieel deskundige onroerend goed.

Mijn belangstelling voor genealogie was tot aan mijn vut slechts zeer beperkt, maar werd wel beïnvloed door enkele zaken:

-30-40 jaar geleden kwam ik in bezit van een parenteel van Christoffel van Kempen en Willemijntje van Soest, opgesteld voor bepaling van de erfgenamen.

-gesprekken met een collega die al jaren onderzoek gedaan heeft in Nederland en Finland.

Dit had tot gevolg dat ik een korte cursus genealogie aan de volksuniversiteit in Culemborg heb gevolgd waarbij meer inzicht in zoekmogelijkheden, uitwerken van gegevens en bezoekmogelijkheden aan NGV, CBG en regionale en provinciale archieven is verkregen.

Mijn contacten met de NGV afd. Betuwe zijn ontstaan in 2004 bij een lezing over GensDataPro via een artikeltje in het toenmalige dagblad Rivierenland. Via de kascontrolecommissie ben ik na een gesprek met Joop Kuijntjes nu dus penningmeester geworden.

Voor de liefhebber heb ik hieronder kort mijn kwartierstaat opgenomen, voorzover ik die gereed heb. Zoals u kunt zien ontbreekt er nog veel, dus heb ik de komende jaren nog voldoende werk, mede omdat voor mij uitgangspunt is wel gebruik te maken van gegevens van anderen, maar het dan ook zelf verder op te zoeken en te controleren.

Verder zal ik binnenkort over gaan tot het aanschaffen van GensDataPro zodat de gegevens beter toegankelijk zijn.

In ieder geval kan de lijst met de gegevens van de bestuursleden weer verder worden uitgebreid.

Met een heel hartelijke groet en hopende op goede contacten in onze afdeling Betuwe en daar buiten.

Han van den Berg

Kwartierstaat van Han van den Berg, die nog steeds uitgebreid moet worden..

Generatie 1

1. **van den Berg**, Johannes Jan Antonie, *1942 Beusichem.

Generatie 2

2. **van den Berg**, Christoffel Matthijs, * 1909 Beusichem, + 1979 Culemborg x 1941 Beesd
3. **de Jong**, Aaltje, * 1911 Everdingen, + 1976 Culemborg

Generatie 3

4. **van den Berg**, Johannes, *1853 Beusichem, + 1924 Beusichem x 1903 Culemborg
5. **van Malssen**, Geertruida, * 1869 Culemborg, + 1956 Culemborg
6. **de Jong**, Jan Antonie, *1864 Leerdam, + 1946 Beesd x 1891 Everdingen
- 7a. **de Leeuw**, Antonia, *1869 Everdingen, + 1896 Schoonrewoerd x 1900 Schoonrewoerd
- 7b. **de Leeuw**, Maria Francina, * 1878 Everdingen, + 1956 Beusichem

Generatie 4

8. **van den Berg**, Christoffel, * 1826 Buren, + 1891 Beusichem x 1852 Beusichem
9. **de Kruijff**, Neeltje Cornelia, * 1825 Beusichem, + 1891 Beusichem
10. **van Malssen**, Mat(t)hij's Dirk, * 1827 Culemborg, + 1889 Culemborg x 1853 Culemborg
11. **Ferdinandus**, Geertruida, * 1834 Culemborg, + 1900 Culemborg
12. **de Jong**, Arie, * 1820 Langerak, + 1889 Schoonrewoerd x 1858 Schoonrewoerd
13. **van Karssen**, Maria, * 1827 Schoonrewoerd, + 1886 Schoonrewoerd.
14. **de Leeuw**, Floris, * 1841 Everdingen, + 1881 Everdingen x 1865 Everdingen
15. **Verhoef**, Adriana, * 1842 Vianen, + 1895 Everdingen

Generatie 5

16. **van den Berg**, Johannes, * 1798 Beusichem, + 1849 Beusichem
x 1823 Beusichem
- 17a. **van Kempen**, Geertje, * 1797 Beusichem, + 1830 Beusichem
x 1833 Beusichem(?)
- 17b. **Schouten**, Klara Adriana, * 1794 Capelle a/d IJssel, + ??
18. **de Kruijff**, Cornelis, * 1790 Beusichem, + 1852 Beusichem
x 1817 Beusichem
19. **de Moree**, Petronella, * 1793 Beusichem, + 1890 Beusichem
20. **van Malssen**, Hermandus, * 1791, + 1845 Culemborg
x 1814 Culemborg(?)
21. **Valkonet**, Wilhelmina Wouterina, * 1794, + 1868 Culemborg
22. **Ferdinandus**, Lambertus, * 1798, + 1877 Culemborg
x omstreeks 1829
23. **Verrips**, Alida, * 1800, + 1861 Culemborg
24. **de Jong**, Arie, * 1799 Heicop, + 1870 Schoonrewoerd
x 1820 Langerak
- 25a. **de Bruin**, Aaltje, * 1794 Langerak, + 1820 Langerak
x 1838 Schoonrewoerd
- 25b. **Vink**, Aaltje, * 1792 Heicop, + 1868 Schoonrewoerd
26. **van Karssen**, Jan, * 1784 Leerdam, + 1856 Schoonrewoerd
x 1827?
27. **Kool**, Antonia, * 1786 Schoonrewoerd, + 1848 Schoonrewoerd
28. **de Leeuw**, Teunis Flores, * 1804 Everdingen/Zijderveld, + 1866
Everdingen/Zijderveld
x 1836
29. **de Vos**, Antonia, * 1805 Zijderveld/Everdingen, + 1863
Zijderveld/Everdingen
30. **Verhoef**, Harmen, * 1805 Schoonrewoerd, + 1859 Pella, Noord Amerika
x 1838 Leerdam
- 31a. **Klein**, Grietje, * 1813 Leerdam, + 1845 Vianen
x 1848 Vianen
- 31b. **Klein**, Maaïke, * 1823 Leerdam, + na 1859 in Pella
fam. Verhoef ging 1855 naar Noord Amerika

Generatie 6

32. **van den Berg**, Antonie, * 1760 Beusichem, + 1818 Beusichem
x 1797 Beusichem/Soelmond
33. **van Meningen**, Neeltje, * 1766 of 1771 Beusichem, + 1833 Beusichem
34. **van Kempen**, Christoffel, * 1764 Beusichem, + 1833 Beusichem
x 1792 Beusichem
35. **van Soest**, Willemijntje/Wilhelmina, * ? Ingen, + 1832 Beusichem

36. **de Kruijff**, Willem, * ? Overlangbroek, + 1798 Beusichem
x 1773 Beusichem
37. **van Rijnberk**, Beligje, */~ 1750 Buurmalsen, + 1839 Beusichem
38. **de Moree**, Frans
39. **van der Lingen**, Elisabeth
40. **van Malssen**, Hermandus, * 1760 Culemborg, + 1833 Culemborg
41. **Rademaker**, Alida, * , + 1833?
42. **Valkonet**, Wouter, * 1761, + 1838 Culemborg
43. **Sweserijn**, Gijsberta, * 1757, + 1838 Culemborg
44. **Ferdinandus**, Jan/Johannes, * ?, + 1817
45. **van Hussen**, Eva, * 1760, + 1829 Culemborg
46. **Verrips**, Adrianus, * ?, + 1804 of 1829 Culemborg
47. **Knoop**, Geertruy, * 1776, + 1814
48. **de Jong**, Arie, * ?, + ?, kwam uit Heicop
49. **van 't Hof**, Neeltje, * 1767 Meerkerk, + 1828
50. **de Bruin**, Cornelis, * 1755, + 1842 Langerak
51. **van 't Hof**, Geertje, * 1762, + 1844 Langerak
52. **van Karssen**, Jan, * ?, + 1847
53. **de Jong**, Diena
54. **Kool**, Floris
55. **Zijderveld**, Cornelia
56. **de Leeuw**, Flores, uit Meerkerk
57. **Bronkhorst**, Maagje/Maaïke, + 1821
58. **de Vos**, Joost, + 1821
59. **Kool**, Maria
60. **Verhoef**, Wouter, * 1771, + 1855 Schoonrewoerd
61. **Veen**, Adriaantje, * 1769, + 1851 Schoonrewoerd
62. **Klein**, Cornelis Arie, * ?, + 1843 Leerdam
63. **Brouwer**, Trijntje Johanna, * ?, + 1840 Leerdam.

De bibliotheek: een overzicht van ontbrekende boeken

P.C. van Maanen

Sinds begin dit jaar bevindt de bibliotheek zich bij mij. Inmiddels zijn er kantoorkasten aangeschaft en de collectie boeken en periodieken heeft een plekje gekregen.

Hier volgt een voorlopig verslag.

Een (verouderde) lijst van de collectie van de bibliotheek is te vinden op <http://betuwe.ngv.nl>. Deze is om meerdere redenen niet compleet, en zal worden bijgewerkt.

De verhuizing was aanleiding om de collectie te inventariseren, daar wel bekend was dat er boeken ontbraken, maar niet hoeveel en welke.

Er is een lijst opgesteld van ontbrekende boeken en periodieken, die hieronder volgt. De naamgeving is die welke ook op de webiste wordt gehanteerd.

- 15 Waardenburg; dopen 1810-1885
- 16 Waardenburg; dopen; transcr./index 1631-1726
- 17 Waardenburg; dopen; transcr./index 1772-1815
- 31 Tricht; kerk-rekening
- 39 Opijnen; dopen; transcr./index 1772-1834
- 47 Zetten; D.T.L.; Osenv. 5
- 47 Andelst; D.T.L.; Osenv. 5
- 73 Dodewaard; verponding; Osenv. 31
- 73 Hien; verponding; Osenv. 31
- 77 Neder-betuwe; familieged; Osenv. 35
- 100 Herwijnen; dopen Geref.; transcr. 1836-1879
- 101 Hien; vr.rechtspr.; Osenv. 45
- 101 Dodewaard; vr.rechtspr.; Osenv. 45
- 112 Bank v. Zoelen; vol.rechtspr.; Osenv. A 32
- 117 Meteren; dopen Herv.; transcr.-index
- 124 Lienden; vr. rechtspr. R8 dl 2; Osenv. A 71
- 125 Lienden; vr. rechtspr. R8 dl 3; Osenv. A 72
- 130 Wadenoijen; dopen/trouwen; transcr./index 1670-1750
- 131 Buren; dopen; transcr./index 1638-1669
- 132 Waardenburg; Neerijnen; trouwen; transcr./index 1619-1747
- 139 Ravenswaaij-Rijswijk vr. rechtspr.; Osenv. A 64
- 161 Verslag der Dijkbreuken en Overstromingen langs de Rivieren dl. 1 1809
- 162 Verslag der Dijkbreuken en Overstromingen langs de Rivieren dl. 2 1809
- 164 Zeshonderdvijftig jaar Neder-Betuwe. Polderdistrict Neder-Betuwe
- 168 Kruiend door de Betuwe.
- 173 Overzicht leverbare bronbewerkingen NGV
- 191 Kwartierstatenboek XIV; Gen. Ver. Prom. Techn. Univ. Delft
- 192 De Nederlandsche Leeuw, 1961-1962
- 193 De Nederlandsche Leeuw, 1963-1964

10

- 194 De Nederlandsche Leeuw, 1965-1966
- 195 De Nederlandsche Leeuw, 1967
- 201 Genealogisch onderzoek, handleiding; J.C.Okkema, 1985
- 214 Liefdegiften i.v.m. overstromingen
- 222 Leur, droevig lot buurmr. Jan W.Greven; H.van Heiningen
- 282 Ranshuysen, genealogie, 1990; P.W.F.Ranshuysen
- 330 Familieboek, van idee tot realiteit, 1989; GenS Elenbaas
- 335 Betuwe (West), naamlijst achternaam+woonplaats; M.J.IJzerman, 1990
- 355 Kwartierstatenboek Prometheus dl. 12; T.H.Delft, 1993
- 387 Kwartierstatenboek Prometheus dl. 13; T.H.Delft, 1996
- 411 Inventaris van het Archief van de stad Asperen 15e Eeuw
- 429 Rome tot de dood. Een strijdkreet van Pauselijke zouaven; H. Ellenbroek
- 446 De Betuwnaars; K. Lantermans

Dat is dus helaas een flinke lijst.

Daar staat tegenover dat een aantal periodieken en boeken niet geregistreerd was.

De volgende boeken blijken aanwezig te zijn:

- Drenten gezocht
- Overijsselaars gezocht
- Geldersen gezocht
- Brabanders gezocht
- 150 Jaar Kadaster in Nederland
- 366 jaar dominicanen in Tiel 1631-1997
- Gids voor het verrichten van onderzoek in het Rijksarchief in Gelderland
- Bronnenpublicaties van de Indische Genealogische Vereniging, Deel 1
- Familienforschung im deutschen Grenzraum zu den Niederlanden
- Genealogisch onderzoek in Duitsland
- Inventaris van het Oud-Archief van de Gemeente Beusichem
- 25^e Verantwoording, Stichting Geslachten Faber
- Kwartierstatenboek XVIII, Prometheus
- Kwartierstatenboek NGV afd. Amsterdam en Omstreken, deel 2
- Inv. van de archieven van de Heilige Geest of Algemene Armen en Burgelijke
Armbesturen van Buurmalsen 1590-1947 en Tricht 1639-1947
- De Kapel, Historisch halfjaarbericht 2004-30
- Kartotheek, werkgroep Genealogisch Onderzoek Duitsland
- Syllabus Genealogische Bronnen; *Andere bronnen dan doop-, trouw, en begrafboeken registers burgerlijke stand bevolkingsregisters* (1991)
- Het dagboek van richter Hendrik Jan Bos; *De reizen van een Twentse magistraat uit Oldenzaal inde jaren 1736-1792*

Er is een behoorlijke verzameling van periodieken die niet geregistreerd zijn, met name van de diverse regionale afdelingen van de NGV, maar ook andere verenigingen. Van sommige zijn slechts enkele edities aanwezig, van andere (Gens Nostra) vrij veel edities. Een kleine selectie:

- Jaarboeken; CBG
- Genealogie; CBG

11

Bijdragen en Mededelingen; Vereniging Gelre
Tabula Batavorum
Gens Nostra (groot aantal edities, meest ingebonden)
Pasqualini
Tussen de Voom en Loevestein

Nieuwe recente aanwinsten:

De voormalige heerschappij Malsen en het geslacht Van Malsen; J.A.C. Anspach
De Miljoenenjufvrouw uit Vuren (film op DVD)

Bovenstaande boeken en periodieken hebben (nog) geen nummering, daar overwogen wordt de huidige nummering te herzien.

Hierbij doe ik een oproep aan de leden die in het verleden een boek geleend hebben en dat nog niet hebben teruggebracht, contact met mij op te nemen. Indien u een boek of periodiek heeft dat u zou willen doneren dan is dat uiteraard zeer welkom.

U kunt een e-mail versturen naar betuwe@genweb.nl, of bellen naar 0418-651950.

Opsporing gezocht 1

In "Zoeklicht op Bommelerwaardse families" van Willem Dingemans en Jan Groenendijk zijn de kwartierstaten van 57 Bommelerwaardse families beschreven. Nu komt in maar liefst 12 van deze kwartierstaten ene Joost Jansz. de Cock voor die in Slijkwell woonde.

De families Bok, Brouwers, van Dam (van Brakel), de Gaay, de Geus, van de Graft en de Jongh stammen o.m. af van Joost's zoon Dirk de Cock.

De families Dingemans, van de Garde, van Genderen, Philips en Vos stammen af van zijn dochter Elisabeth.

Omdat de oorsprong van dit geslacht De Cock in de Betuwe (Ophemert) blijkt te liggen vraag ik me of er Aqua Vitae lezers zijn die meer weten over Jacob Gerardsz Cock te Ophemert en zijn gezin en voorgeslacht.

Verder is de vraag of er een relatie bestaat met geslachten De Cock in de Bommelerwaard (m.n. te Nederhemert en Driel).

Fragment genealogie De Cock

I Jacob Gerardsz. Cock, wonend te Ophemert, tr. voor 9-5-1648, Arike Jandr., geb. Gameren, dr. van Jan Cornelisz., kerkmeester (1625/27) te Gameren, schepen te Zuilichem en Meriken Berndts.

II Jan Jacobsz. de Cock, wonend te Slijkwell, armmeester van Well, overl. voor 21-8-1686, tr. omstreeks 1678 Arike Wouterdr., overl. voor 9-8-1683, zij tr. 1, Well 29-1/21-2-1669, Jacob Arijensz. van Genderen, ged. Well 6-7-1634, wonend te Slijkwell, buurmeester van Well in 1671, overl. omstr. 1674. Jan tr. 2, omstreeks 1683 Leentje Joostdr. (Groenevelt), dr. van Joost Govertsz., schepen van Nederhemert in 1668.

Uit het eerste huwelijk:

1. Jacob, ged. Well 26-8-1679, overl. tussen 6-5-1702 en 5-2-1703.
2. Teunis, ged. Well 9-1-1681, overl. voor 28-10-1682.
3. Teuniske, ged. Well 28-10-1682, overl. voor 6-5-1702.

Uit het tweede huwelijk:

4. Joost, volgt III.

III Joost Jansz. de Cock, ged. Well 13-9-1685, wonend op 'de Werf' te Slijkwell, tapper ald., buurmeester van Well in 1710, schepen van de hoge heerlijkheid Ammerzoden, Well en Wordragen 1711/32, overl. voor 11-12-1736, tr. Lijsbeth Dirkdir. Kraay, overl. voor 9-3-1763, dr. van Dirk Aartsz. en Lijsbeth Melisdr.

Uit dit huwelijk:

1. Jan, ged. Well 28-6-1705.
2. Dirk, wonend op 'de Werf' te Slijkwell, buurmeester van Well in 1738, schepen 1746/88 en heemraad 1780 van de hoge heerlijkheid Ammerzoden, Well en Wordragen, otr. Well 1-12-1736, Maria Groeneveld, geb. Well, dr. van Arien en Gijsbertha Maurits.
3. Elisabeth, ged. Well 30-7-1709, overl. ald. 1789, tr. ald. 26-7/21-8-1737, Peter Loenen, ged. Well 9-5-1687, schout en dijkgraaf van de hoge heerlijkheid Ammerzoden, Well en Wordragen etc., overl. Well 1771, zoon van Johan en Margaretha van Herwijnen.
4. Lijntje, ged. Well 23-2-1716, overl. Nederhemert 17-10-1806, tr. Well 18-3-1750, Dirk van de Graft, geb. Nederhemert 1729/30, buurmeester, schepen en heemraad ald., wonend op de hoek Maasdijk/Kapelstraat, overl. ald. 23-4-1816, zoon van Peter en Maria van Dieden.

G. van Genderen

Kleine tuinders in Haaften rond 1939.

R.H.C. van Maanen

Inleiding

In de jaren dertig van de twintigste eeuw verkeerde de wereld in een economische crisis. Dit had vanzelfsprekend grote gevolgen voor de Nederlandse land- en tuinbouw die voor een deel steunde op de export. Exportbelemmerende maatregelen door buitenlandse overheden, overproductie en achterblijvende afzet in eigen land dwongen de Nederlandse rijksoverheid tot ingrijpen. Het gevolg was een ingrijpende crisiswetgeving waarbij bedrijfstakken als de bloembollensector gesaneerd werden. Door het afgeven van teeltvergunningen werd de productie verkleind. Het gevolg was wel dat met name de kleine boeren en tuinders financieel dermate achteruitgingen dat het water hen aan de lippen kwam te staan. Dit werd uiteindelijk door de regering erkend en vanaf eind jaren dertig konden kleine boeren en later ook de kleine tuinders op geldelijke steun rekenen. Bij toeval zijn voor een deel van de gemeenten de aanvragen om steun bewaard gebleven.

Steunverlening

Er werden bij de steunverlening drie categorieën onderscheiden. Afhankelijk van de bedrijfsinkomsten waren dit: minder dan f 4,00, tussen de f 4,00 en de f 7,00 en tenslotte boven de f 7,00. Bij het berekenen van de eventuele steun werd eerst de theoretische netto-inkomsten van het bedrijf vastgesteld. Hierbij werd per product de in gebruik zijnde oppervlakte x een vooraf vastgestelde factor vermenigvuldigd. De omrekeningsfactor bestond uit een bedrag per are. Aldus krijg je onder meer de volgende bedragen per are: aardappelen 2 cent en nateelt groenten 2½ cent. De zo verkregen bedragen werden bij elkaar opgeteld en vormden de inkomsten. Vervolgens ging men uit van een basisinkomen (f 9,00), aangevuld met een bedrag per inwonend gezinslid, waarbij de eerste twee gezinsleden niet meetelden en waar in 1940 een duurtetoelag nog bovenop kwam. Van het dan verkregen bedrag werden de bedrijfsinkomsten, eventuele neveninkomsten en inkomsten niet afkomstig uit arbeid (bijvoorbeeld rente) afgetrokken. Het positieve verschil werd als steun uitgekeerd. Als de genoemde inkomsten bij de kwekers inderdaad betrekking hebben op netto inkomsten per **week** dan geeft dat een indicatie van hoe slecht deze mensen het gehad moeten hebben.

In het Nationaal Archief te 's-Gravenhage zijn bij toeval voor het overgrote deel van de Nederlandse gemeenten voor de periode 1938-1941 de steunaanvragen van de kleine tuinders bewaard gebleven. Deze relatief onbekende bron kan onverwachte informatie opleveren wanneer men land- of tuinbouwers binnen de familie heeft. Over het algemeen zijn deze aanvragen niet meer aanwezig in de gemeentearchieven. Bovendien is over het dagelijkse leven etc. van (kleine)

tuinders en boeren over het algemeen weinig terug te vinden. Voor een algemeen van de land- en tuinbouw in het Gelderse Rivierengebied zijn voor de periode 1929-1942 de verslagen door de burgemeester uitgebracht aan Gedeputeerde Staten van Gelderland een mooie bron. In die jaren kon men ook verlof van school krijgen voor de oogsttijd. Soms zijn deze stukken bewaard gebleven en komen we via een omweg iets meer te weten.

Op 4 augustus 1937 schreef de inspecteur van het lager onderwijs te Tiel aan het college van burgemeester en wethouders te Haaften geen bezwaar er tegen te hebben dat art. 15 van de Leerplichtwet geïnterpreteerd werd om in plaats van 18-31 mei te lezen de eerste helft van juni gelet op de aardbeienoogst. De oogst was namelijk pas in de eerste helft van juni in volle gang. J.J. Blik, hoofd openbaar lagere school te Hellouw vroeg op 28 april 1938 aan het college hoe destijds het landbouwverlof was geregeld. Volgens het college was dit op voorspraak van het hoofd o.l. school. Op 1 juni reageerde Blik opnieuw. Door ouders van zes leerlingen was om verlof gevraagd. De aardbeien – althans van de koude grond – waren echter nog niet rijp. Dat duurde waarschijnlijk nog wel een paar weken eer de volle pluk dit jaar kon beginnen. De verloftijd was echter dan voorbij, door alle ouders was slechts een week verlof aangevraagd in de hoop tenminste die week te kunnen beginnen, hij zelf zou het gewenst vinden dat de aanvraag in afwijking van de verordening luidde 'twee weken in juni'.

Werpen we een blik in het verslag over 1939 dan was de algemene toestand niet rooskleurig. Voor het vee werden slechte prijzen gebeurd. Het enige positieve was dat de net opgerichte afdeling Haaften van de B.O.G. drie boomgaarden in het dorp Tuil had gekeurd. Verder waren bij acht landbouwers de aardappelvelden gekeurd. Jarenlang hadden tot tegenzin van de burgemeester geen keuringen plaatsgevonden. De algemene tuinbouwcursus door de gemeente georganiseerd werd door acht cursisten met een diploma afgesloten. Wanneer de plaatselijke landbouworganisaties geen acties ondernamen, overwoog de gemeente Haaften in 1940 opnieuw het initiatief te nemen om zogenaamde snoeicursussen voor de fruitteelt te organiseren. De Geldersch-Overijsselse Landbouwmaatschappij Haaften verzorgde wel een algemene landbouwhuishoudcursus in het dorp Haaften in de openbare lagere school.

Gerard Bambacht, landbouwer, adres Hellouw B 157, geb. Haaften 2-3-1899, gehuwd met Antonia Treffers, geb. Haaften 21-1-1902. In het bevolkingsregister was het beroep landbouwer doorgestreept en vervangen door tuinbouwer.

8 are granen en peulvruchten	f 0,14
37 are aardappelen en suikerbieten	f 1,00
4 are voederbieten	f 0,09
7 are fruitteelt	f 0,28
2 are erf en tuin	f 0,03
totaal	f 4,09

Arie van Doesburg, fruitteler met als nevenberoep landbouwer, adres Hellouw Dijk B 136, geb. Waardenburg 17-11-1911, gehuwd met Lena Bambacht geb. Haaften 6-3-1916.

56 are fruitteelt	f 3,36
28 are aardappelen	
21 are suikerbieten	
14 are tarwe	
	f 1,58
15 kippen	f 0,22
totaal	f 5,16

Teunis van Maren, tuinder, adres Haaften A 293b, geb. Haaften 20-4-1902, gehuwd met Adriana van den Berg, geb. Haaften 27-5-1903

5½ are=334 ramen platglas	f 1,65
9 are aardebeien	f 0,45
7 are vroege aardappelen	f 0,35
7 are zilveruien	f 0,35
6 are staakbonen	f 0,30
13 are stambonen	f 0,39
21 are granen en peulvruchten	f 0,42
67 are aardappelen en suikerbieten	f 2,01
5 are voederbieten	f 0,12
11 are uien, wortels en maïs	f 0,44
totaal	f 6,48

Hillebertus Satter, tuinder met als nevenberoep landbouwer, adres Tuil Dorp C 36, geb. Haaften 8-7-1893, gehuwd met Erke Adriana van Bommel, geb. Est en Opijnen 18-6-1901.

41 are groenteteelt	f 2,05
3,33 are=200 ramen platglas	f 1,00
7 are fruit	f 0,28
	f 1,28

43 are aardappelen
14 are granen
14 are voederbieten
48 are grasland
bijgehuurd hooiland

	f 2,83
totaal	f 6,16

Zijn veestapel bestond uit twee melkkoeien, twee schapen, en varken, een fokzeug, acht biggen en elf hennen.

Hendrikus Verploegh, tuinder adres Tuil Dorp C 5, geb. Haaften 7-1-1889, gehuwd met Elizabeth Kaasjager, geb. Haaften 5-10-1899.

40 are aardappelen	f 1,08
40 are suikerbieten	f 1,08
aardbeien	f 2,00
vroege aardappelen	f 0,90
staakbonen en wortelen	f 1,00
totaal	f 6,06

Catrinus de Wit, tuinder, geboren, adres Haaften A 240, geb. Haaften 22-12-1889, gehuwd met Maaïke Wilhelmina van Alphen, geb. Haaften 17-6-1894.

34 are groenteteelt	f 1,70
7 are=420 ramen platglas	f 2,10
10 are fruitteelt (pitvruchten jonge bomen van 2 jaar oud)	f 0,20
25 are aardappelen	f 0,75
18 are suikerbieten	f 0,54
5 are bruine en witte bonen	f 0,07
2 are boomteelt	f 0,10
75 kippen	f 0,75
totaal	f 6,21

Roelof de Wit, tuinder, geboren, adres B 12 Hellouw, geb. Haaften 30-7-1891, gehuwd met Maria Clasina van Anrooij, geb. Gameren 14-10-1898. In het bevolkingsregister was het beroep chauffeur doorgestreept en vervangen door tuinder.

13 are groenteteelt 13 are	f 0,39
2½ are=150 ramen platglas	f 0,75
10 are late aardappelen	f 0,30
40 are boomgaard (pit- en steenvruchten)	f 2,80
totaal	f 4,24

Bronnen

- Directie Landbouw 1882-1957 inv.nr. 246 (Nationaal Archief te 's-Gravenhage).
- Gemeente Haaften bevolkingsregister 1930-1940 en inv.nrs. 3038 en 3145 (Streekarchivariaat West-Betuwe locatie Geldermalsen).

Het Over-Betuws geslacht Paul, afkomstig uit Hessen (D.)

T.g.v. de 105-de verjaardag van Helena Hendrika van Pommeren – Paul.

W. van de Westeringh

Inleiding

Op 28 mei 2007 bereikte Helena Hendrika van Pommeren – Paul in goede gezondheid de zeer hoge leeftijd van 105 jaar. Zij werd geïnterviewd voor het onlangs uitgekomen boek “Herinneringen aan drie eeuwen” van de Historische Kring Kesteren en Omstreken (1). Ter gelegenheid van haar 100-ste verjaardag werd een genealogisch overzicht van het Betuwse geslacht Van Pommeren opgesteld (2).

Nu is het de beurt aan het Betuwse geslacht Paul. Voor zover bekend, komt de eerste Paul naar de Betuwe en wel naar Slijk-Ewijk, al vóór 1800. De naam Paul komt heden ten dage nog steeds in Slijk-Ewijk voor!

In dit artikel wordt geen uitgebreide genealogie van het geslacht Paul gegeven, maar alleen de afstammingsreeks tot aan de 105-jarige.

Stamreeks Paul.

I. *Johannes (Jan) Paul*, geb. ca. 1750, veldwachter, overl. Oosterhout (gem. Herveld) ca. 21-11-1815: de aangevers verklaarden “dat op heeden, ’s voormiddags te negen uren in eene sloot te Oosterhout geleegen, tussen de gemeene straat en eene weide gehoorende aan Johannes Derkzen Particulier te Oosterhout, door hun gevonden is het doode lichaam van Jan Pouwelen, ouwd ongeveer vijf en zestig jaaren, gewezene veldwagter dezer gemeente, gewoond hebbende te Slijk-Ewijk, nalatende zijne vrouw Helena Korthouder en vier kinderen”, tr. Slijk-Ewijk 30-4-1786 *Helena (Lena) Korthouder (Korthouwer)*, geb. Slijk-Ewijk, ged. (R.K.) Eimeren 1-5-1762, overl. Slijk-Ewijk 27-11-1830, dr. van Johannes Korthouder en Aldegonda Artse.

Kinderen:

1. *Johannes*, geb. Slijk-Ewijk 26-8-1786.
2. *Johanna*, geb. Slijk-Ewijk 11-5-1789, tr. Lijbert Roelofs.
3. *Johannes*, geb. Slijk-Ewijk 27-3-1791, tr. Hendrina Roelofs.
4. *Koenraad*, geb. Slijk-Ewijk 13-9-1795, tr. Anna Margrita Willemina van der Linden.
5. *Jan Lodewijk*, geb. Slijk-Ewijk 14-4-1799; volgt II.

Toelichting:

* Ondertrouw/huwelijk (Prot.) Slijk-Ewijk 7/30-4-1786: “Johannes Paul, j.m., gebooren te Reimershausen in het Hessen Darmstadze, onlangs als zoldaat onder het Eerste Battaillon in het Regiment Infanterie van den generaal major Douglas in guarnisoen gelegen hebbende te Arnhem, thans zig ophoudende alhier & Lena Korthouder, j.d., geboren & inwonende alhier, onlangs gewoond hebbende te

Hervelt.

(De bruidegom Luthers en de bruid Rooms zijnde, is datgene in agt genomen, het welk hun Ed. Moog. in betrekking tot de ongelijke huwelijken tussen gereformeerde of Protestanten en Roomsgezinde gestatueert hebben)”.
De huwelijksafkondigingen vonden ook te Herveld en te Arnhem plaats.

* Doop (Prot.) eerste kind Slijk-Ewijk 27-8-1786: “De vader van het kind luters en de moeder Rooms zijnde, heeft de vader opentlijk belooft het kind in de gereformeerde godtsdienst te zullen opbrengen”.

* Reimershausen behoort tegenwoordig tot de gemeente Lohra in de buurt van Marburg en Giessen in Hessen (Duitsland).

II *Jan Lodewijk Paul*, geb. Slijk-Ewijk 14-4-1799, arbeider, overl. Slijk-Ewijk 7-8-1862, tr. Heteren 1-5-1827 *Barta Lamers*, geb. Driel 6-7-1804, overl. Slijk-Ewijk 5-11-1866, dr. van Hendrik Lamers en Dingna Rutger.

Kinderen:

1. *Hendrina*, geb. Slijk-Ewijk 4-4-1829, tr. Wouter Hegh (hertr. Maria Peters).
2. *Johanna*, geb. Slijk-Ewijk 14-7-1831, tr. Frans Frederik Wittekamp.
3. *Berendina Theodora*, geb. Slijk-Ewijk 24-4-1834, tr. Johannes Romeijn.
4. *Sandrina*, geb. Slijk-Ewijk 20-5-1837, tr. Johannes van Bekkum.
5. *Leendert Coenraad*, geb. Slijk-Ewijk 17-9-1840; volgt III.
6. *Jan Lodewijk*, geb. Slijk-Ewijk 13-6-1843, tr. Hendrina van Nes.
7. *Cornelia*, geb. Slijk-Ewijk 21-3-1847, tr. Reindert van Schaik.

III *Leendert Coenraad Paul*, geb. Slijk-Ewijk 17-9-1840, tabaksplanter en arbeider, overl. Slijk-Ewijk 20-12-1910, tr. Bemmelen 30-4-1869 *Theodora Janssen*, geb. Elst 30-3-1840, overl. Elst 15-8-1902, dr. van Antoon Janssen en Gerritje Janssen.

Kinderen:

1. *Jan Lodewijk*, geb. Bemmelen 23-4-1870; volgt IV.
2. *Gerrit*, geb. Bemmelen 2-12-1874, overl. ald. 30-12-1879.

Ten tijde van zijn huwelijk woonde Leendert Coenraad in Schalkwijk. Eerst had hij nog in Ewijk --- aan de andere kant van de Waal --- gewoond en gewerkt (1864). Zijn broer Jan Lodewijk verhuisde in 1867 naar Schalkwijk, waar hij een gezin stichtte. Zijn beide ouders waren toen al overleden. Hij ondertekende de trouwakte met L.C. Pouel.

In 1887 verhuisde het gezin van Bemmelen naar Slijk-Ewijk.

In de overlijdensakte van Theodora Janssen werden abusievelijk de namen van de ouders vermeld van een eveneens in Elst in 1840 geboren Theodora Jansen, namelijk van Hendrik Jansen, molenaar en Anna Maria Ockhorst.

IV. *Jan Lodewijk Paul*, geb. Bemmelen 23-4-1870, landbouwer en voerman, overl. Nijmegen 15-1-1954, tr. Valburg 4-5-1898 *Johanna Gerritsen*, geb. Herveld 2-10-1870, overl. Zevenaar 4-4-1961, dr. van Hendrik Gerritsen en Maria Huibers.

Kinderen:

1. *Theodora Maria*, geb. Loenen (gem. Valburg) 14-8-1900, tr. Willem Gerard Snijders.
2. *Helena Hendrika*, geb. Slijk-Ewijk (gem. Valburg) 28-5-1902; volgt V.
Hun huis lag op de grens van Loenen en Slijk-Ewijk: het huis op het grondgebied van Loenen, de straat en het huisadres in Slijk-Ewijk.

V. *Helena Hendrika Paul*, geb. Slijk-Ewijk (gem. Valburg) 28-5-1902, tr. Valburg 3-5-1928 *Hendrikus Johannes van Pommeren*, geb. Homoet 27-6-1895, landbouwer, overl. Heteren 10-11-1981, zn. van Jan Willem van Pommeren (wedr. Hendrina Jansen) en Elisabeth Geertruida Vonk.
Kinderen Van Pommeren: 3 dochters en een zoon.

Meer gegevens in:

- (1). Herinneringen aan drie eeuwen, deel II. Betuwse minse op de praotstoel (2007). Uitg. Arend Datema Instituut, Kesteren, blz. 95 – 100.
- (2). Westeringh, W. van de (2002). Van Pommeren. Een aanzet tot een genealogie van een Over-Betuws geslacht. In: *Aqua Vitae*, jg. 5, nr. 2, blz. 22 – 27.

Kennismaken met

M. van Beek-Montens

De heer **R.J.A. van Reekum** (lidnr. 102387)

Toen ik afscheid nam van de heer Van Reekum was duidelijk dat hij ons nog veel meer had kunnen vertellen... meer dan ik op enkele aantekenblaadjes kwijt kon. Deze man is genealoog in hart en nieren of – zoals hij zelf zegt – erfelijk belast. Naast genealogie hebben ook de algemene geschiedenis en het verleden van de streek zijn belangstelling. Een fenomenaal geheugen resulteert in een serie prachtige verhalen. Inderdaad, een tweede gesprek meer dan waard.

Erfelijk belast... deze woorden gelden niet slechts voor de stamboomonderzoeker. Het begint al bij de mooie boerderij waar ik te gast ben. Rijs en Ooijen is de naam en reeds in 1664 woonde hier Peter Hendriks Van Reekum, afkomstig uit Culemborg, toen nog in pacht van de heerlijkheid van Neerijnen. De boerderij werd `vrijgesteld van watermolen`. Dit recht werd verleend aan boerderijen die hoger waren gelegen dan de omgeving, waardoor de kans op overstroming niet aanwezig werd geacht.

Ook de haardos van de heer Van Reekum heeft zichtbaar erfelijke eigenschappen weet hij te vertellen. Dik grijzend haar dat ondanks de leeftijd niet uitvalt. Deze

kwaliteit vindt de oorsprong bij een Indische overgrootmoeder via een familietak Sloot. Een ander erfelijk gegeven is een bepaalde eigennigheid waarvan een extreem voorbeeld wordt gevonden in Kesteren, waar het woonhuis van burgemeester Driekus van Steenis werd afgebroken toen hij daar het ambt neerlegde. Hij wilde niet dat een opvolger zijn huis zou betrekken. De heer van Reekum heeft samengewerkt met de heer A.A.G. van Reekum, Anton, een verwant uit Apeldoorn, die beschikte over een blad van folio-formaat waarop voorvader Vervoorn aantekeningen maakte die hij overnam uit een oude familiebijbel uit de 17de eeuw. (Nog steeds is de vraag : wie bezit die bijbel nu ?). Van de familietak Vervoorn beschrijft deze bladzijde de gebeurtenissen van ± 1650 tot ± 1750. De verbondenheid met veel families uit de streek is duidelijk. Namen als Van Bommel, Ringelestein, Van Kessel, Haek en Quint spreken voor zich. Alle informatie werd gepubliceerd in *Gens Nostra*, jaargang 1960. De Vervoorns bezaten een hoekpand aan de Markt in Zaltbommel. Als de heer Van Reekum hierover vertelt komen allerlei verhalen voorbij zoals de gootvader die te paard naar de kerk ging in Meteren, diezelfde grootvader verkocht zijn geërfde bezit in Meteren aan Van Os ; nu is daar een woonwijk gevestigd. Onze heer Van Reekum, die dus ook in Meteren woont en bovendien in het midden van de jaren negentig penningmeester was van onze afdeling, is inmiddels geen actief onderzoeker meer, maar met een database van 40.000 namen heeft hij zijn sporen wel verdiend. Samen met Anton van Reekum legde hij bijvoorbeeld menig contact met onbekende familieleden om steeds meer informatie te vergaren. Een greep uit de familienamen die de revue passeren : zijn moeder is een De Cock wier moeder Johanna Sloot was. Teruggaande in de reeks van Sloot treffen we o.a. Matthijs Sloot, geboren in Hattem in 1713, een zeeman die in 1740 de functie van vlootvoogd bij de VOC vervulde bij Daendels. Als hij ten slotte geen commando meer toebedeeld krijgt vestigt Matthijs zich op de boerderij in Meteren met zijn zoon die rechten had gestudeerd in Leiden en daar het 200 jarig bestaan van de universiteit meevierde. Matthijs wordt er dan toch nog gedurende twee jaar op uitgestuurd naar Marokko om geschenken te overhandigen, bestemd om de zeerovers aldaar gunstig te stemmen ten opzichte van de Nederlandse scheepvaart. Matthijs' zoon trouwt drie maal. Zijn eerste vrouw is buurmeisje Marieke van Empel. Na haar overlijden trouwt hij met Johanna den Appel die overlijdt in haar eerste kraambed. Johanna's zuster Antonia neemt de zorg voor het kind en de huwelijks staat van haar zuster over, maar een huwelijk met een zuster is bij de wet niet toegestaan. Pas na achttien jaar concubinaat kan het paar de officiële in de echt worden verbonden. Verwant via grootmoeder van vaders kant was ook Victor van der Burg, gemeenteraadslid te Est, die weer verwant is aan de latere Tielse wethouder Van der Burg. Ook tot de familie behoorde de Waardenburgse predikant Van Vlierden, een echte Oranjegezinde die ook op Curaçao verbleef. Een ander aspect wordt gevormd door de familiegegevens van zijn vrouw, de familie Rensen en hun

voorgeslacht, waarmee weer een scala aan andere namen binnen het bereik komt. Zoals eerder gezegd : te veel om op te noemen.

De naam Van Reekum (Rekum, Recum etc.) vindt zijn oorsprong in Redichem, in de spreektaal vaak Reekum genoemd. Zoals meestal voor de invoering van de Burgerlijke Stand werd ook deze naam op verschillende manieren genoteerd. Toch is er een bijzonderheid op te merken bij Van Recum. Duitse Van Recums kwamen in de 18^e eeuw als marskramers naar Nederland. Hun naam hangt dus niet samen met "onze" Van Reekums. Wel is er verband met de Freiherr Franz Joseph von Recum, wiens familie een kasteel in Mannheim bewoonde. Deze liet in 1934 een "zwartboek" over zijn familiegeschiedenis verschijnen. Niet lang daarna vertrok de Freiherr naar Amerika waar in 1967 wederom op zijn initiatief een verbeterde versie, een "blauwboek" werd uitgegeven.

In 1998 hebben de vele leden van de familie Van Reekum elkaar ontmoet op een speciaal daartoe georganiseerd feest in het park de Hoge Veluwe, waar ook over deze familie een boek werd uitgegeven over hun 350 jaar lange bestaansgeschiedenis. Het park was een logische keuze omdat een groot deel van de Van Reekums in en om Apeldoorn gevestigd is. Ook andere tekenen wijzen op een band van de familie met deze omgeving. Voorbeelden zijn het Van Reekum-museum in Apeldoorn en de vleugel in de schouwburg Orpheus, een geschenk van dezelfde familie.

Maar onze heer R.J.A. van Reekum bevindt zich dus in Meteren. Als iemand toevallig weet wie de ouders waren van Pieter Hendriks van Reekum zou dat een schitterende aanvulling zijn op de nu al zo rijke verzameling, waarin mij een blik werd vergund. Bovendien is iedereen is welkom met vragen! Het telefoonnummer luidt : 0345 – 569268.

Opsporing gezocht 2

Hendrik van Soest

Een van mijn voorouders van moederszijde is geboren in Lienden of Kesteren. Het betreft Hendrik van Soest, die een relatie kreeg met Gerritje van Kesteren. Uit deze relatie is o.a. geboren: Jacob van Soest, gedoopt te Lienden op 2 april 1773. Kunt u mij verder helpen.

K. Kwint

Anne Bregittus van Haeften, koerier in dienst van de Koloniale Marine.

P. Welling

Wanneer Anne Bregittus van Haeften in de leeftijd van 15 jaar op 6 juni 1817 als buitengewoon Adelborst in dienst kan komen bij de Marine, heeft hij dat in hoge mate aan zijn vader te danken. Anne Bregittus maakt snel carrière, komt bij de Koloniale Marine in Soerabaija (Ned. Indië), wordt commandant van de Roei Kanonneerboot nr. 1 en verricht met dat schip in 1824 in een periode van ruim 5 maanden belangrijke koeriersdiensten rond Oost Java. Daarna dient hij op nog andere schepen in Ned. Indië, voordat hij in 1828 wordt geplaatst op het fregat Algiers om dienst te doen in de Middellandse Zee. Hij trouwt pas op 47-jarige leeftijd in 1849, doet daarna nog een paar jaar dienst, gaat in 1858 met pensioen en vestigt zich in 1865 met zijn vrouw Anna van Riemsdijk in Tiel. In Tiel doet Anne Bregittus nog "betaald vrijwilligers werk" door poldermeester te worden van de polder Zandwijck. Hij overlijdt kinderloos in Tiel op 1 april 1874.

Anne Bregittus^a (hierna verder AB te noemen) wordt op 22 september 1802 te Montfoort geboren als 9^e kind van Adriaan van Haeften en Catharina Ida Constantia Goldbach. Het echtpaar zou na AB nog 6 kinderen krijgen en verhuisde later naar 's Hertogenbosch. Adriaan van Haeften was in 1817 Inspecteur der Directe Belastingen in Noord-Brabant. Door zijn vele functies genoot hij veel aanzien. Hij had er dan ook geen moeite mee zich tot ministers of zelfs Koning Willem

II te wenden om wat gedaan te krijgen. Vele jaren later, in de periode 1840-1843, heeft vader Adriaan geprobeerd voor zichzelf en voor zijn 11 toen nog in leven zijnde kinderen de adellijke titel van baron te verkrijgen. De Hoge Raad van Adel beloonde in 1844 zijn pogingen slechts met de titel van jonkheer^b.

^a Portret hiernaast is privé-eigendom van de familie De Craen van Haeften

^b Tal van genealogen hebben inmiddels tevergeefs getracht de juiste adellijke afstamming van Adriaan van Haeften te bewijzen.

Bij de Marine

De Minister van Marine, J.C. van der Hoop, beslist op 6 juni 1817 positief op een rekest van AB's vader, waarin deze verzocht zijn zoon als buitengewoon Adelborst bij de Marine in dienst te nemen. AB wordt in de functie van stuurmansleerling geplaatst op ZM^c schip de Brabant onder commando van Kapitein ter Zee Polders. AB moet zich direct te Vlissingen melden waar de Brabant op de rede ligt, zijn doopceel moet hij opsturen naar het Ministerie van Marine. AB blijkt in de ogen van Kapitein Polders goed te voldoen, want binnen een jaar neemt hij hem mee naar het fregat Euridice. Ruim een jaar na zijn indiensttreding wordt Van Haeften per 1 juli 1818 al bevorderd tot Adelborst 2^e klasse. Hij ontvangt vanaf die datum het daarbij behorende traktement^d. Bijna een jaar later, op 20 juni 1819, wordt AB al weer ontslagen van zijn dienst op de Euridice. Hij krijgt de tijd te studeren voor de theorie- en praktijkexamens voor Adelborst 1^e klasse.

Door de betreffende certificaten op te sturen laat AB op 12 november 1819 de Minister van Marine weten, dat hij geslaagd is voor de examens en dat hij graag weer in actieve dienst wil komen.

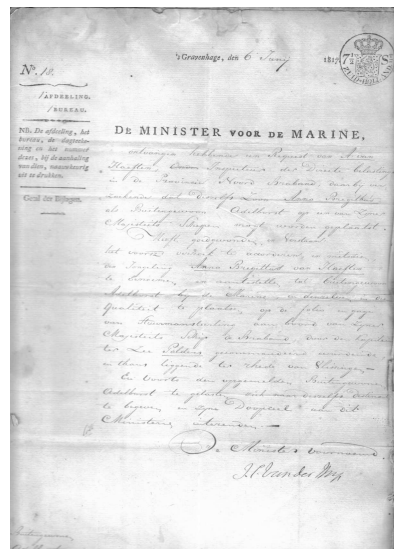
Per 1 januari 1820 is AB bij Koninklijk Besluit nr. 21 van 16 januari van dat jaar bevorderd tot Adelborst der 1^e klasse, in die rang zou hij tot 1828 functioneren. De Minister laat de Adelborst in het begin van de daarop volgende maand weten, dat hij per 15 februari 1820 geplaatst is op fregat de Dageraad onder Kapitein ter Zee van Nes. Het schip ligt in Medemblik.

AB's vader had echter om uitstel van deze plaatsing gevraagd. Waarom is niet duidelijk. De Schout bij Nacht en Commandant der Marine in het Hoofddepartement van de Zuiderzee, N. Lemmers, heeft de eer de Inspecteur der Belastingen in Noord Brabant op zijn missive van 7 februari 1820 vanuit Amsterdam "te rescriberen, dat indien de plaats hebbende omstandigheden niet toelaten, dat den Adelborst A.B. van Haeften aan de gegeven order voldoet, aan dezelve het gevraagde uitstel wordt toegestaan".^e

^c Zijne Majesteits

^d Traktement=salaris

^e Oorspronkelijke teksten zijn cursief weergegeven

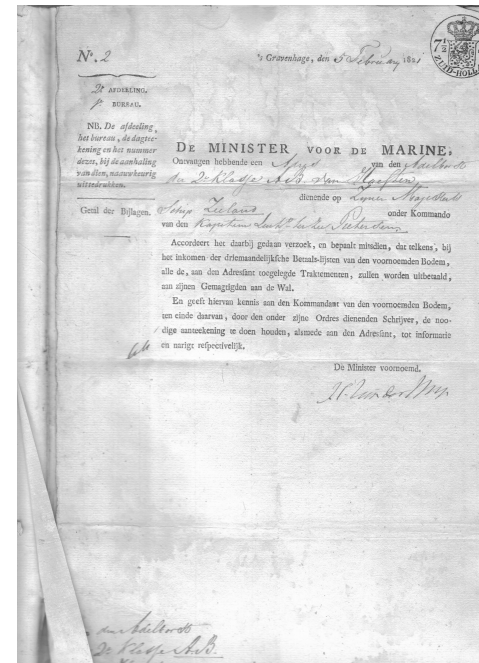

Aanstellingsbrief

Traktement

Wanneer hij weer normaal aan het werk is, ontstaat er vanaf 29 februari 1820 onenigheid tussen AB en het Ministerie van Marine over de betaling van zijn traktement. Eerst moet AB aangeven of hij zijn traktement geheel aan boord dan wel geheel aan de wal uitbetaald wil krijgen, voor zoverre hij wil afwijken van de gebruikelijke betaling van 1/4 deel aan boord en de rest aan het einde van een reis aan de wal. AB, die zich dan aan boord bevindt van ZM de Zeeland, wil, dat zijn zeetraktement^f aan zijn vader wordt uitbetaald. Zijn vasttraktement^g wil hij zelf aan boord uitbetaald krijgen.

De minister wijst dit verzoek af op 6 april 1820, omdat de bepaling luidt, dat de geëmbarkeerde Zeeofficieren hun zeetraktement ofwel zelf aan boord in ontvangst dienen te nemen, dan wel dat een gemachtigde aan wal dat voor hen in ontvangst kan nemen. Het vast traktement moet altijd aan de wal hier te lande worden uitbetaald. Anne Bregittus kan, als hij dat wil, zijn zeetraktement geheel aan boord genieten of het doen uitbetalen aan

Betaling van traktement aan gemachtigde aan de wal

een gemachtigde, maar dan moet hij wel opgeven aan het Ministerie van Marine wie zijn gemachtigde is.

Korte tijd later – Van Haeften dient dan op het fregat de Dageraad - op 19 april 1820, stemt Minister van der Hoop ermee in alle traktementen van AB onder korting van het Chirurgijngeld^h en de 2% voor het Land aan boord uit te betalen. De commandant en de schrijver van de Dageraad worden hiervan op de hoogte gesteld.

Een maand later vertoef AB aan boord van ZM Zeeland en verzoekt de Minister alsnog zijn vast traktement aan zijn vader in 's Hertogenbosch uit te betalen. De Minister antwoordt op 6 juni 1820, dat, voordat aan het verzoek van AB kan

^f Vergoeding voor verblijf op zee

^g Basissalaris

^h Inhouding voor eventuele chirurgische behandeling

worden voldaan, hij eerst aan zijn vader op een behoorlijke wijze procuratie moet verlenen, dat het Ministerie een legitimatie van zijn vader moet hebben en dat AB nadrukkelijk moet aangeven of alleen zijn vasttraktement of ook zijn zeetraktement aan zijn vader moet worden uitbetaald.

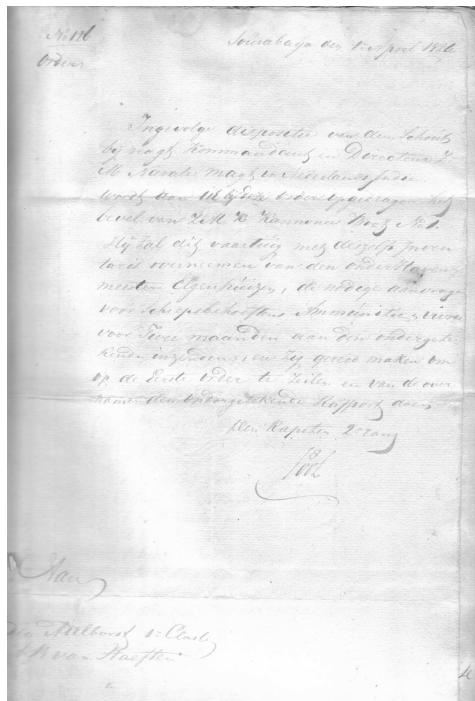
Ruim een half jaar later wordt deze kwestie definitief geregeld, wanneer de Minister op 5 februari 1821 besluit om alle traktementen voor Adelborst 2^e klasseⁱ A.B. van Haeften, dienende op ZM Zeeland onder commando van Kapitein ter Zee Pietersen, bij de driemaandelijke betalingen zullen worden uitbetaald aan diens gemachtigde aan de wal. Dus aan zijn vader.

Het lijkt geen twijfel, dat vader Adriaan in deze kwestie op de achtergrond een rol gespeeld heeft.

Gedetacheerd bij de Koloniale Marine

Na de afhandeling van de betaling van zijn traktementen volgen voor AB een paar rustige jaren. Op 1 oktober 1821 volgt hij Kapitein ter Zee Pietersen nog van ZM Zeeland naar de korvet de Komeet. Nieuws over AB is er pas weer te melden in 1824, wanneer de Adelborst van Haeften dienst doet in Ned. Indië. Op 1 april van dat jaar bepaalt de Schout bij Nacht, Commandant en Directeur van ZM Zeemacht in Ned. Indië, dat AB tot nader order gedetacheerd wordt bij de Koloniale Zeemacht onder Kapitein ter Zee Pool in de haven van Soerabaija.

Er volgen voor AB als koerier rond Oost Java een paar zeer drukke maanden, die op 12 april 1824 ermee beginnen, wanneer hij van Kapitein Pool het commando krijgt opgedragen van ZM Kanonneerboot nr. 1. Hij krijgt het vaartuig overgedragen van de onderhavenmeester Eigenhuizen. Hij moet het schip van de nodige scheepsbehoeften voorzien, want de vorige commandant had een

Aanstelling als commandant van Kanonneerboot nr. 1

ⁱ Dit moet een fout zijn, omdat AB al sinds 1 januari 1820 bevorderd was tot Adelborst 1^e klasse.

week eerder tal van onbruikbare goederen ingeleverd bij 's Rijks Marine Pakhuis te Soerabaija.

Ook moet hij voor twee maanden munitie aan boord nemen en zich gereed houden om op eerste order uit te varen. Ten slotte moet Van Haeften Pool rapporteren over de overdracht.

Een kanonneerboot was in principe een zeer wendbaar rivierschip, maar wel zeewaardig. De hoofdbewapening bestond uit een 18-ponder als boegstuk en twee 8 ponders als hekstukken. Beroemd is Kanonneerboot nr. 2, die van Speyk op 5 februari 1831 in de haven van Antwerpen op blies om niet in handen van de Belgen te vallen. Daarbij kwamen hijzelf, al zijn manschappen en verschillende Belgen om het leven.

5 zeer drukke maanden

een Kanonneerboot

Van april tot september maakt AB met Kanonneerboot nr.1 een 11-tal tochten rond Oost Java. Op de kaart^j hieronder zijn de tochten genummerd weergegeven. Het moet voor Van Haeften een uitgekomen jongensdroom zijn geweest om met zo'n snel schip in zeer korte tijd tochten te maken als koerier van de Koloniale Marine. Zijn eerste opdracht krijgt AB op 13 april 1824. Voor een in aanbouw zijnd fregat moet hij met zijn Kanonneerboot Nr.1, die in de betreffende dienstorder een roeikanonneerboot wordt genoemd, veel goederen naar Bantjar (reis 1) brengen. Hij krijgt onder andere 5 metalen vingerlingen, 6 grote metalen rollen en 1 metalen klomp met 50 schroefboutjes mee en ook scheeps-, stuurmans-, konstapels-, timmermans- botteliers- en koksgoederen. Op de officiële vrachtbrief tekent AB voor ontvangst van de goederen, waarbij hij een enkele keer een opmerking maakt, dat hij iets anders heeft meegekregen dan op de vrachtbrief staat. Op de vrachtbrief heeft de haven- en equipagemeester van

^j Overgenomen uit Schoolatlas der geheele aarde, P.R. Bos, J.B. Wolters, Groningen, Den Haag, 1922

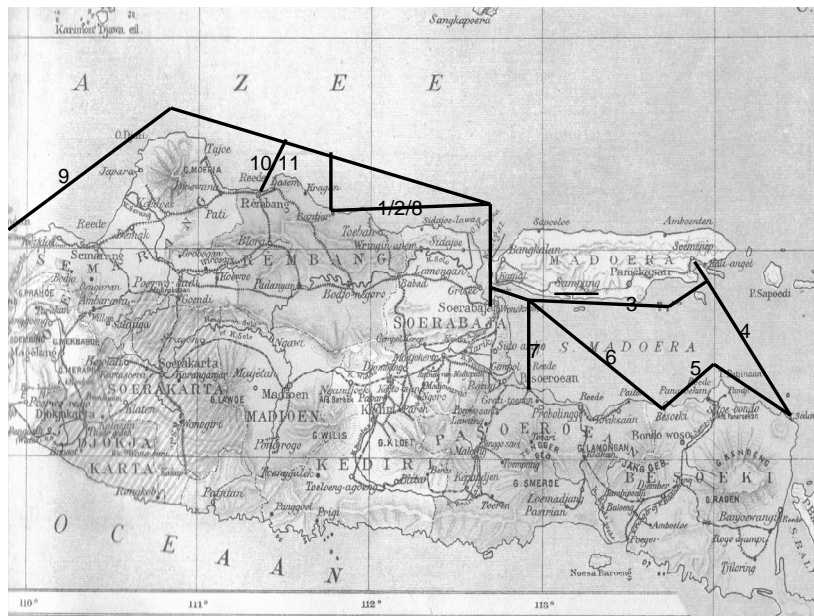
Soerabaija, Pool, de opmerking geplaatst, dat de Adelborst der 1^e klasse de goederen in goede staat in Bantjar moet afleveren en daarom moet uitkijken voor zeeroovers. Uit deze en volgende dienstorders van AB blijkt, dat de wateren rond Oost Java door zeeroovers onveilig werden gemaakt.

Na aflevering van de goederen moet AB zo snel mogelijk terugkeren naar Soerabaija.

Hij vertrekt de 14^e april. De reis naar Bantjar duurt 3-4 dagen, want op de 19^e krijgt hij een aantal goederen mee terug naar Soerabaija, die hij op 22 april aflevert.

De volgende dag vertrekt AB alweer terug naar Bantjar (reis 2) met spijkers en katrolblokken. De boekhouder van de werf in Bantjar tekent ervoor op 29 april, dat AB de goederen in goede staat heeft afgeleverd.

Van Haeften's volgende klus bestaat uit het brengen van de Luitenants 2^e klasse Bartels en van Loon naar de schoener de Iris, die bij Soemenep op Madoera zou moeten liggen. AB vertrekt op 3 mei 1824 (reis 3). Mocht de Iris nog niet in Soemenep zijn aangekomen, zo staat in de dienstorder, dan moet AB richting Kaap Sedano op de uiterste oostpunt van Java varen (reis 4). Gezien het feit, dat AB zijn volgende opdracht pas bijna 3 weken later krijgt, is het aannemelijk, dat hij inderdaad naar Kaap Sedano gevaren moet zijn en daar enkele dagen heeft liggen wachten.

De reizen rond Oost Java

Loonsverhoging

Het is evident, dat de Adelborst der 1^e klasse Anne Bregittus van Haeften in de ogen van zijn superieuren uitstekend voldoet, want in het Extract van 17 mei 1824 van het Register der handelingen en besluiten van de Luitenant Gouverneur bij afwezigheid van de Gouverneur Generaal staat te lezen, dat *“is goed gevonden en verstaan te bepalen, dat aan den Adelborst der 1^e klasse bij de Koninklijk Nederlandsch^k Marine, A.B. van Haeften, zoo lang hij bij de Koloniale Marine zal zijn gedetacheerd, zal worden uitbetaald de suppletie tot het tractement van Luitenant ter Zee der 2^e Klasse overeenkomstig het bepaalde bij besluit”* Ondertekend door de adjunct Directeur der Zeemagt¹ W.G. Ruloffs.

Op 21 juli zal AB een verzoek tot uitbetaling richten tot de Schout bij Nacht, Commandant en Directeur van ZM Zeemacht in Ned. Oost Indië. Namens deze reageert Ruloffs, dat AB eerst echter verantwoording moet afleggen over de maanden april, mei en juni van dat jaar, want dat heeft hij blijkbaar nog niet gedaan. Ook later zal Van Haeften slordig blijken met het afleggen van verantwoording. De baas van AB, Kapitein ter Zee der 2^e klasse Pool, toont zich op 20 mei 1824 behoorlijk ontdemd over het feit, dat AB zich met zijn Kanonneerboot nr.1 in Besoeki (reis 5) blijkt te bevinden. Blijkbaar duurde het wachten op de Iris bij Kaap Sedano AB te lang en is hij naar Besoeki gevaren. Van Pool krijgt AB de order onmiddellijk naar Soerabaija terug te keren (reis 6) en in konvooi een houtvlot mee terug te nemen. Echter, wanneer de schoener Iris op korte termijn in Besoeki verwacht wordt, dan moet Van Haeften daar Van Loon en Bartels *“debarkeere”*. Pas op 29 mei keert AB terug naar Soerabaija, hetgeen blijkt uit een briefje, dat Luitenant ter Zee 2^e klasse A. Bartels hem de volgende dag stuurt. Bartels verontschuldigt in het briefje, dat hij de vrijheid heeft genomen een order voor AB open te maken. Hij stuurt de order per post als bijlage bij zijn briefje mee, zodat AB daar ook kennis van kan nemen. Het is niet bekend hoe de order luidt, maar het zal de hierboven genoemde order van Pool wel geweest zijn.

Op 4 juni 1824 levert AB bij 's Rijks Marine Pakhuizen te Soerabaija diverse goederen af, die hij kennelijk uit Besoeki heeft meegenomen. Het betreft *“één houtte water pomp, één manado kabel van 7 duim, acht en dertig pond touw en één koperen kraan”*.

Waardetransport

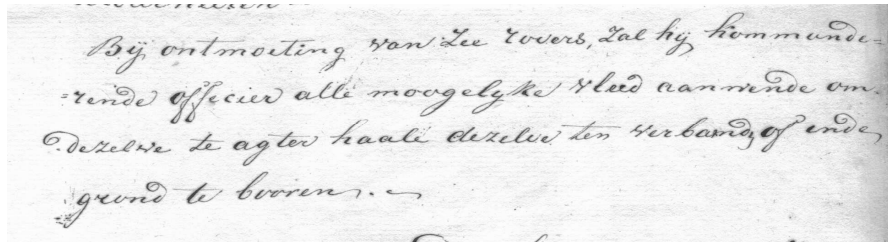
Op 11 juni 1824 geeft Pool AB de opdracht om zich gereed te houden om bij eerste opdracht een waardetransport te begeleiden. Hij moet de Tjompring nr. 20, die geladen is met geld, in konvooi naar Pasoeroean (reis 7) brengen. Omdat de Straat van Madoera het werkgebied van zeeroovers is, draagt Pool AB op te zorgen voor de

^k De onderstreping is van Ruloffs

¹ Oorspronkelijke schrijfwijze

veiligheid van de Tjompriing en deze te beschermen tegen die zeerovers. Indien nodig moet hij handelen volgens de betreffende instructies. Aan order 212 is in een ander handschrift vervolgens toegevoegd, dat AB na afloop weer zo snel mogelijk naar Soerabaija moet terugkeren.

AB is op 21 juni weer terug in Soerabaija. Hij krijgt dan de opdracht om de volgende dag weer naar Bantjar (reis 8) te zeilen om daar nog meer scheepsgoederen voor het in aanbouw zijnde fregat de Javaan af te leveren en door te varen naar Semarang (reis 9) om daar zeilen voor de boot nr. 16 af te leveren. Blijkbaar is de lading waardevol, want Pool draagt AB wederom op goed op te passen voor zeerovers, deze eventueel gevangen te nemen, dan wel de grond in te boren!

Zeerovers de grond inboren

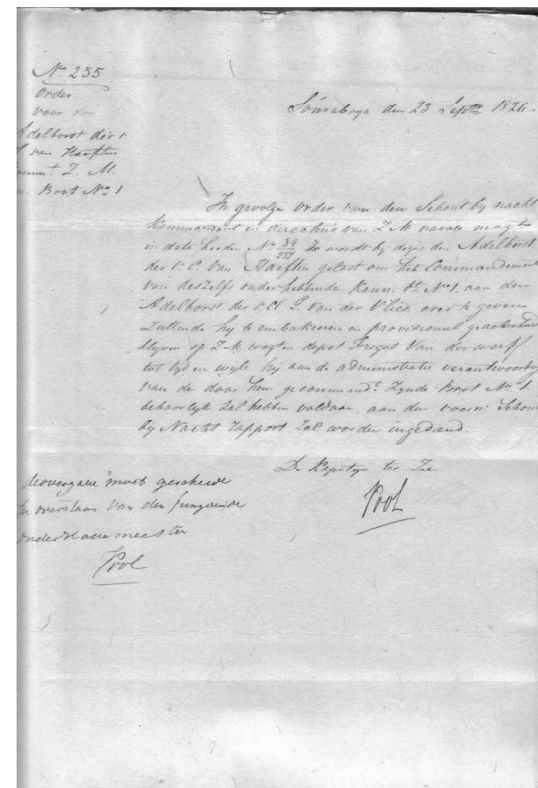
Van Pool's plaatsvervanger krijgt AB nog een zelf geschreven, extra opdracht mee. Hij moet de schrijver van de schoener de Saphier, D.A. Turbeins, vervoeren naar de commandant van de schoener, Luitenant 1^e klasse Lutjens. Uit de order valt niet op te maken waar de schoener Saphier zich bevindt. Ik neem aan, dat die ook in Semarang ligt.

Oprachten voor een belangrijke tocht naar Rembang (reis 10) bereiken AB op 9 en 10 augustus. Eerst krijgt "kadet van Haeften"^m van Pool de opdracht de kas ordonnantiënⁿ van ZM korvet de Komeet ten bedrage van 1392 Indische guldens in ontvangst te nemen en het geld naar Rembang te brengen en het aldaar "in natura" over te dragen aan de Kapitein van de Komeet. Daarnaast krijgt hij ook nog 2410 Indische guldens als ordonnantie mee, die hij aan Kapitein ter Zee Pieterzen "in natura" moet overdragen. Vervolgens moet Van Haeften een prauw, geladen met scheepsgoederen in konvooi nemen. Bij aankomst dient hij Pieterzen daarvan in kennis te stellen en de scheepsgoederen, bestemd voor het in aanbouw zijnde fregat de Javaan, waarvan Pieterzen commandant wordt, overdragen aan de administrateur Bout. Pool draagt de adelborst heel nadrukkelijk op de veiligheid in acht te nemen en eventueel de vereiste maatregelen te nemen.

^m Dit moet een vergissing zijn van Pool

ⁿ Contant geld aan boord van een schip om een bepaalde opdracht uit te voeren.

Pool geeft AB 9 dagen later met order 271 de opdracht om op de terugreis uit

Ontslagen als commandant Kanonneerboot nr. 1

Retrang Kinanti^o aan te doen en vandaar 4 kruisprauwen onder konvooi mee naar Soerabaija te nemen. De secretaris van de resident van Retrang laat Van Haeften echter de volgende dag namens deze weten, dat de 4 kruisprauwen in Kinanti moeten blijven in afwachting van het antwoord van de havenmeester van Soerabaija op de missive van de Resident over de vraag waarom de kruisprauwen naar Soerabaija moeten.

De laatste reis als koerier

AB krijgt op 9 september 1824 de opdracht voor zijn laatste reis als koerier van de Koloniale Marine. Hij moet weer naar Retrang. Hij laadt twee koperen lampen, stalen schijven voor strengen touw van diverse maten en naalden, tekent voor de ontvangst daarvan en

vertrekt. In Retrang moet hij de goederen afleveren bij de heer Bout en daarna zich vervoegen bij kapitein Pieterzen om orders voor de terugreis te ontvangen. Wederom geeft Pool een ernstige waarschuwing voor zeerovers. Mee terug naar Soerabaija heeft AB een ijzeren kombuis van het in aanbouw zijnde fregat de Javaan aan boord. Het kombuis moet gerepareerd worden. Administrateur Bout ondertekent de betreffende pro forma factuur, die als vrachtbrief dient. Een week later is de Adelborst geen koerier meer.

In vervolg op een order van de Schout bij Nacht, Commandant en Directeur van de ZM Zeemacht in Ned. Indië, nr 84/237, gelast Pool op 23 september 1824 AB het

^o Kinanti ligt vermoedelijk vlak bij Retrang

commando over de Kanonneerboot nr. 1 over te dragen aan de Adelborst der 1^e klasse P. van der Vlies. Twee dagen later tekent Van der Vlies voor de overdracht van de scheepsboeken en de restanten levensmiddelen, die nog aan boord zijn. Van Haeften wordt voorlopig gedetacheerd op ZM Koloniale vrachtschip van der Werff, totdat hij volledige verantwoording heeft afgelegd over zijn handelen met de kanonneerboot nr. 1.

Nasleep

Ruim een maand later, op 27 oktober 1824, tekent de Haven- en Equipagemeester van Soerabaija, Van Luisenburg, voor ontvangst van een pakket met de generale verantwoording van april tot en met 25 september van ZM Koloniale Roei Kanonneerboot nr. 1. Hij zal het pakket doorsturen naar de Schout bij Nacht, Commandant en Directeur van ZM Zeemacht in Oost Indië.

Eerst op 14 december stuurt de schrijver van het Marine Depot te Soerabaija AB een kwitantie in triplo ter tekening, zodat AB die uitbetaald kan krijgen. Over de problemen omtrent de vorige uitbetaling zal de schrijver zich informeren en AB daarvan schriftelijk op de hoogte stellen.

Nog geen week later is Van Luisenburg kwaad op AB, omdat hij het *restant virtualia*^p van Kanonneerboot nr. 1 nog niet heeft verantwoord. Van Luisenburg gelast de Adelborst, die dan in het hospitaal^q van Sempang op Madoera blijkt te liggen, het stuk zo spoedig mogelijk in te vullen en getekend aan hem op te sturen. Blijkbaar voldoet AB aan zijn verplichting vanuit het hospitaal, maar op 3 januari 1825 laat de haven- en equipagemeester van Soerabaija weten, dat er op de “*virtualia*” een tekort is van 26 Indische guldens en 4 stuivers. Hij vraagt AB het tekort in 's Rijks kas te storten, hetgeen de Adelborst 2 dagen later doet. Kennelijk uit eigen zak.

Op 26 februari 1825 verneemt AB, die dan weer vertoeft aan boord van de Dageraad, van de schrijver van het Depot der Nederlandse Marine, J.A. Telling, dat hij over de periode 1 april 1824 tot en met februari 1825 nog fl. 344,20 aan Tafelgelden^r tegoed heeft. Pas op 12 april krijgt AB dit uitbetaald. Hiermee eindigt het verhaal van de koerier in dienst van de Koloniale Marine.

Tiel

Het Indische avontuur van Adelborst der 1^e klasse Anne Bregittus van Haeften loopt nog door tot 2 september 1826. Dan ontslaat de Minister van Koloniën en Marine AB van zijn dienst op het fregat de Javaan en stelt hem op non actief. AB, die dan nog net geen 24 jaar is pakt de studie op voor Luitenant ter Zee de 2^e klasse.

^p Virtualia=levensmiddelen

^q Het is onbekend waarom hij in het hospitaal verblijft

^r Een vergoeding die officieren genieten.

Op 10 januari 1827 krijgt hij toestemming binnen 14 dagen de betreffende theorie- en praktijkexamens af te leggen. Vervolgens wordt hij achtereenvolgens op vrachtschip de Zeeland en op fregat de Algiers geplaatst. Met de Algiers vertrekt hij op 16 maart 1828 naar de Middellandse Zee.

Pas in 1831 behoort AB tot de Marineofficieren. Wanneer hij op 1 maart 1858 met pensioen gaat is hij Luitenant ter Zee der 1^e klasse.

In 1844 verkrijgt zijn vader voor zichzelf op de hoge leeftijd van 77 jaar en als zijn geschenk voor zijn dan nog levende kinderen de adellijke titel van Jonkheer.

De begeerde titel van Baron bleek niet haalbaar, omdat Adriaan van Haeften de rechtstreekse afstamming van de middeleeuwse

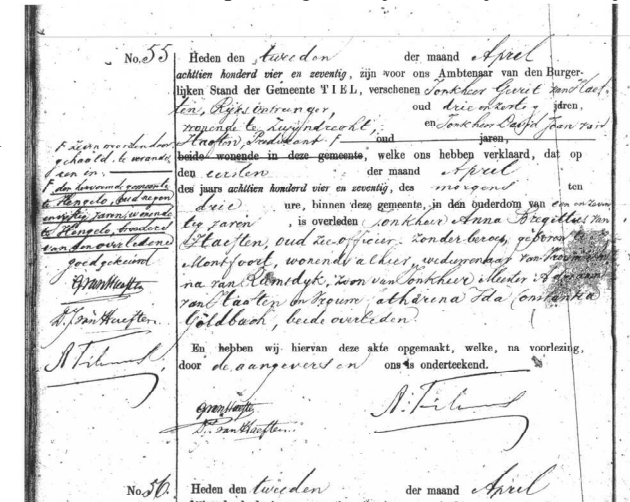
Betuwse ridders van Haeften niet met originele documenten kon aantonen.

Jonkheer Anne

Bregittus treedt op 3 mei 1849, hij is dan 47 jaar oud, in Utrecht in het huwelijk met Anna van Riemsdijk, die op 3 maart 1791 in Tiel geboren werd. Zij is een dochter van Rombout van Riemsdijk, leerlooier en raadslid in Tiel, en van Johanna Maria van Herwijnen. Anna werd hervormd gedoopt op 7 augustus 1791 te Tiel. Voordat Anna van Riemsdijk met Anne Bregittus van Haeften trouwde was zij twee keer eerder gehuwd. Ze trouwt eerst op 22 juli 1813 met de dan 31-jarige apotheker Christianus Lambertus Tilanus. Na diens dood op 5 juni 1834 hertrouwt ze op 4 februari 1836 met de 57-jarige predikant Pieter van der Willigen, geboren in Rotterdam en weduwnaar van Christina Abigaël van Campen bij wie hij 4 dochters heeft. In de huwelijksakte wordt Anna rentenierster genoemd. Pieter van der Willigen vestigt zich vóór 1814 in Tiel. Zijn 3^e dochter wordt op 5 juli 1814 in Tiel geboren.

Tijdens het huwelijk van Anna en de predikant trouwen 3 van diens dochters. Ook Pieter van der Willigen overlijdt vroegtijdig.

Anne Bregittus van Haeften en Anna van Riemsdijk vestigen zich op 9 september 1865 in Tiel op de Voorstad 34. Dat het huwelijk kinderloos bleef, behoeft geen betoog, Anna van Riemsdijk was, toen ze trouwde met Anne Bregittus van Haeften, 50 jaar. Het echtpaar was lid van de Nederlands Hervormde kerk.

Na het overlijden van zijn broer Adriaan in 1860 nemen AB en Anna op 15 oktober 1862 het 15^e en jongste kind van zijn broer, ook Anne Bregittus genaamd, als 3-jarige jongen in huis. Ook na het overlijden van Anna van Riemsdijk op 9 september 1865 om 11:00 uur 's morgens blijft de jonge Anne Bregittus bij zijn oom in huis. Pas in het begin van 1874, vlak vóór de dood van zijn oom, vertrekt de 15-jarige jongeling naar Zutphen en later naar Ned. Indië.

Om zich nuttig te maken in zijn Tielse jaren is AB van 1860-1866 poldermeester^s van de polder Zandwijk. Evenals tal van familieleden heeft ook hij zich op bestuurlijk vlak in de maatschappij bezig gehouden, zij het na zijn pensioen als zeeman.

Op 1 april 1874 om 3:00 uur 's nachts overlijdt jonkheer Anne Bregittus van Haeften in Tiel. De volgende dag doen zijn broers Gerrit, die als Rijks Ontvanger in de voetsporen van zijn vader was getreden, en Daniël Johan, die toen hervormd predikant te Hengelo was, aangifte van zijn overlijden bij de ambtenaar van de Burgerlijke Stand der Gemeente Tiel.

Bijlage 1 Verantwoording

De gegevens, die ten grondslag liggen van dit artikel, zijn afkomstig uit het dossier van Anne Bregittus van Haeften, dat in het bezit is van Jonkheer Allard van Haeften te Amsterdam. Daar hij als jongeling al zeer geïnteresseerd was in de wederwaardigheden van zijn familie en met name in de adelskwestie, heeft Allard van Haeften (59), toen hij ongeveer 20 jaar oud was, de Koninklijke Marine benaderd met het verzoek hem informatie te verschaffen over de zoon van zijn voorvader Adriaan van Haeften, die ervoor gezorgd heeft, dat zijn nakomelingen de titel van Jonkheer of Jonkvrouw hebben.

Tot zijn verwondering kreeg Allard van Haeften in antwoord op zijn verzoek een heel PD van Anne Bregittus van Haeften toegestuurd, dat kopieën en originelen bevat van dienstorders en andere stukken over de periode 1818-1828. Het dossier bevat jammer genoeg geen originele stukken of kopieën van documenten van Anne Bregittus zelf.

Daar ik zelf, getrouwd met een van Haeften, veel onderzoek doe naar de genealogie van het geslacht van Haeften, waarvan de oorsprong ligt in de Betuwe, ben ik via Magda van Beek-Montens, de secretaris van de afdeling Betuwe van de NGV, in contact gekomen met haar neef Allard van Haeften. Allard heeft een groot familiearchief. Hij heeft mij gevraagd hem te helpen de stukken uit dat archief te inventariseren en te digitaliseren, zodat ze ook voor anderen toegankelijk worden. Tot mijn grote verbazing bevatte het archief als belangrijkste onderdelen het genoemde PD van Anne Bregittus van Haeften, maar ook (kopieën van delen van) de correspondentie van diens vader met Koning Willem II en de Hoge Raad van Adel, die volgde op zijn verzoek om met de titel Baron in de adelstand verheven te

^s Is hetzelfde als Heemraad

worden. Tenslotte bevat het archief een deel van de boekhouding van Jacob van Haeften, die ten tijde van de Bataafse Republiek een belangrijke rol in Utrecht heeft gespeeld.

Voor het hierboven staande artikel heb ik ook gebruik gemaakt van informatie uit de Burgerlijke Stand van de Gemeente Tiel in het Streekarchief Rivierenland te Tiel. De technische data over de scheepvaart in Nederlands Indië zijn afkomstig van de Koninklijke Marine.

Bijlage 2 Stamreeks van Anne Bregittus van Haeften

Generatie 1 (kwartierdrager)

1 Anne Bregittus van Haeften (afb. 1), geboren op 22-09-1802 in Montfoort. Anne Bregittus is overleden op 01-04-1874 in Tiel, 71 jaar oud.

Hij trouwde, 46 jaar oud, op 03-05-1849 in Utrecht met **Anna van Riemsdijk**, geboren op 03-08-1791 in Tiel, dochter van Rombout van Riemsdijk en Johanna Maria van Herrewijnen. Anna is overleden op 09-09-1865 in Tiel, 74 jaar oud.

Generatie 2 (ouders)

2 Adriaan van Haeften, geboren op 09-01-1766 in Batavia. Adriaan is overleden op 05-02-1848 in Utrecht, 82 jaar oud.

Hij trouwde op 25 jarige leeftijd op 17-10-1791 in Utrecht. Het huwelijk werd aangegaan met:

3 Catharina Ida Constantia Goldbach, 21 jaar oud, geboren op 16-02-1770 in Maurik. Zij is gedoopt in Montfoort. Catharina Ida Constantia is overleden op 04-12-1836 in Utrecht, 66 jaar oud.

Generatie 3 (grootouders)

4 Adriaan van Haeften, geboren op 13-12-1736 in Utrecht. Adriaan is overleden op 05-01-1776 in Batavia, 39 jaar oud.

Hij trouwde op 22 jarige leeftijd op 13-05-1759 in Batavia. Het huwelijk werd aangegaan met:

5 Maria Barbara Krag genaamd Scharken, 18 jaar oud, geboren op 09-01-1741 in Negapatnam, Coromandel, Ned. Indië. Maria Barbara is overleden op 02-02-1771 in Batavia.

Generatie 4 (overgrootouders)

8 Jacob van Haeften (afb. 2), geboren op 01-10-1709 in Batavia. Hij is gedoopt op 14-10-1709 in Batavia. Jacob is overleden op 07-03-1772 in Batavia, 62 jaar oud.

Hij is begraven op 08-03-1772 te Batavia.

Hij trouwde op 23 jarige leeftijd op 09-08-1733 in Utrecht. Het huwelijk werd aangegaan met:

9 Johanna Cornelia Storm van 's Gravesande (afb. 3), 19 jaar oud, geboren op 07-07-1714 in Utrecht. Johanna Cornelia is overleden op 12-07-1763 in Batavia, 49 jaar oud. Zij is begraven op 13-07-1763 te Batavia.

Generatie 5 (betovergrootouders)

16 Nicolaas van Haeften, geboren op 14-11-1682 in Utrecht. Hij is gedoopt op 15-11-1682 in Utrecht, Domkerk. Nicolaas is overleden op 13-08-1724 in Batavia, 41 jaar oud. Hij is begraven op 15-08-1724 te Batavia, Binnen Portugese Kerk. Hij trouwde op 23 jarige leeftijd op 22-07-1706 in Batavia. Het huwelijk werd aangegaan met:

17 Sara Pedel, 16 jaar oud, geboren op 06-10-1689 in Batavia. Zij is gedoopt op 07-10-1689 in Batavia, Maleische Kerk. Sara is overleden op 01-07-1751 in Batavia, 61 jaar oud.

Generatie 6 (oudouders)

32 Nicolaas van Haeften (afb. 4), geboren op 24-08-1653 in Utrecht. Hij is gedoopt op 25-08-1653 in Utrecht, Catharijnenkerk. Nicolaas is overleden op 12-01-1711 in Utrecht, 57 jaar oud. Hij is begraven op 17-01-1711 te Utrecht. Hij trouwde op 20 jarige leeftijd op 08-06-1674 in Utrecht. Het kerkelijk huwelijk vond plaats op dezelfde datum in Utrecht, Domkerk. Het huwelijk werd aangegaan met:

33 Geertruyd van Bronckhorst, 14 jaar oud, geboren in 1660 in Utrecht. Geertruyd is overleden op 01-05-1712 in Utrecht, 52 jaar oud. Zij is begraven op 01-05-1712 te Utrecht, Buurkerk.

Generatie 7 (oudgrootouders)

64 Jacob van Haeften, geboren op 08-06-1617 in Utrecht. Hij is gedoopt op 08-06-1617 in Utrecht. Jacob is overleden op 27-03-1666 in Utrecht, 48 jaar oud. Hij is begraven op 09-04-1666 te Utrecht, Catharijnenkerk.

Hij trouwde op 30 jarige leeftijd op 08-06-1647 in Utrecht. Het kerkelijk huwelijk vond plaats op dezelfde datum in Utrecht, Catharijnenkerk. Het huwelijk werd aangegaan met:

65 Margretha van Berck, 15 jaar oud, geboren op 06-02-1632 in Utrecht. Zij is gedoopt op 08-02-1632 in Utrecht, Jacobikerk. Margretha is overleden vóór 30-03-1689, ten hoogste 57 jaar oud.

Generatie 8 (oudovergrootouders)

128 Johan Janszn (Jan) de Craen van Haeften (afb. 5), geboren op 22-02-1588 in Meteren. Hij is gedoopt op 22-02-1588. Jan is overleden op 15-08-1667 in Utrecht, 79 jaar oud. Hij is begraven op 19-08-1667 te Utrecht.

Hij trouwde op 21 jarige leeftijd op 22-06-1609 in Utrecht. Het huwelijk werd aangegaan met:

129 Mechteld Jacob Pauwelsz. van Geresteyn (afb. 6), 27 jaar oud, geboren in 1582. Mechteld Jacob Pauwelsz. is overleden op 16-03-1654, 72 jaar oud. Zij is begraven op 20-03-1654 te Utrecht.

Generatie 9 (oudbetovergrootouders)

256 Jan Jacobsz de Craen van Haeften, geboren in 1554. Hij is gedoopt in 1554. Jan Jacobsz is overleden na 1600, minstens 46 jaar oud.

Hij trouwde op 35 jarige leeftijd op 02-12-1589. Het huwelijk werd aangegaan met: **257 Ariken Jansdr. (Adriana) van Haeften**, ongeveer 25 jaar oud, geboren omstreeks 1564 in Meeteren.

Gegeneerd met Aldfaer versie 3.2.5.

Verdere voorouders worden niet gegeven, daar de juiste afstamming onduidelijk is.

Opsporing gezocht 3

Van Coesveld

Ik kom al een tijd niet verder dan de trouwdag van Aelbert Jansz van Coesveld en Dirksen Peters 5-11-1671 in Maurik. Hij kwam uit Ravenswaay. Wie zijn hun ouders? Wat was de geboortedatum van Aelbert Jansz. Had hij broers en zussen? Wie helpt mij ? Ik wil de Utrechtse en de Haagse tak van ds Van Koetsveld aan elkaar hechten. Ds Van Koetsveld heeft Wilhelmina gedoopt en van haar 2 broers de begravenis geleid. Wie helpt me a.u.b.?

G. van Driel- van Koetsveld.

Opsporing gezocht 4

Bron/Brom/Brun

Ik loop op tegen een Markus Bron/Brom/Brun waarvan de puzzel nog heel veel leemtes vertoont. Overtuig uzelf:

Markus Bron, geboren ca. 1696 vermoedelijk in Beesd, overleden ca. 1737, plaats onbekend, mogelijk Beesd

huwelijk 1: Markus Brum, j.m. van Beesd, ondertr. Beesd 29-5-1719 met Grietje Jans Mostert, j.d. van Beesd (zij is geboren ca. 1701, overleden voor 1727)

uit dit huwelijk

Goosen Lambertse, doop Beesd 6-10-1719

Judith, doop Beesd 19-1-1721 en overleden Beesd 7-2-1799

huwelijk 2: Marcus Brom ondertr. Beesd 17-5-1727 met Elisabeth van Dorth j.d. van Beesd (geb. ca 1700)

uit dit huwelijk

Jan, doop Beesd 1-8-1734, overleden Culemborg 22-1-1812
vermoedelijk een Leendert

Een doop: Beesd 27-12-1693,
onecht kind genaamd Markus, vader onbekend, moeder Maria Gossina Vollenhoven

vragen:

1° : is dit kind dezelfde persoon als eerder genoemde Markus Bron?

Zo ja,

is de vader te achterhalen?

waar komt de naam Bron vandaan?

Zo nee,

wie zijn dan de ouders (en evt.verdere voorouders) van Markus Bron?

wanneer en waar is hij overleden?

2° : als tweede echtgenote wordt ook genoemd een Elisabet van de Water (geb. ?, overleden Beesd 3-8-1747).

Is dit dezelfde persoon als Elisabeth van Dorth?

Als dat niet zo is, wanneer en waar is zij overleden?

Hoe heetten de ouders van Elisabeth van Dorth (of van de Water)?

3° : wat zijn de trouwdatums van de genoemde ondertrouwen?

Een heleboel vragen dus. Wie weet de antwoorden en wil helpen?

A. Boogert

Internet

J. Kuijntjes

In het voorjaar van 2007 is de site van de NGV flink aangepast. Eerst op een testomgeving, maar op het moment van verschijnen van Aqua Vitae is de oude site waarschijnlijk vervangen door de nieuwe. In de nieuwe opzet is er een mogelijkheid gemaakt om de afdelingssites te integreren, zodat ze dezelfde opmaak krijgen. Dit is niet verplicht, maar de site van de Betuwe is omgebouwd naar de nieuwe opzet. Op de nieuwe NGV-site kunt u zich registreren met uw lidnummer. U krijgt hiervan dan automatisch een e-mailbericht met de inlogcode. Na inloggen kunt u o.a. gegevens invullen in het profielenboek en links aanmelden. De agenda van de gehele NGV en de afdelingen is nu geïntegreerd. Hierdoor ziet u alle agendapunten bij elkaar en als u naar een afdelingssite gaat alleen de punten van die afdeling.

Oostgelderse Contactdag 2007 voor Genealogie, Boerderij- en Streekgeschiedenis

Op zaterdag 15 september 2007 wordt voor de 5^e keer in Groenlo de Oostgelderse Contactdag voor Genealogie, Boerderij- en Streekgeschiedenis gehouden. De derde zaterdag in september in Groenlo! Traditiegetrouw de dag van de Oostgelderse Contactdag.

Op deze Contactdag kunnen mensen die zich bezighouden met genealogie, boerderij- en streekgeschiedenis in Oost-Gelderland zien wat voor informatie op dit gebied allemaal beschikbaar is. Ook kunnen de bezoekers op ongedwongen wijze met elkaar in contact komen om informatie uit te wisselen.

In Oost-Gelderland zijn heel vaak familienamen afgeleid van boerderijnamen. Veel onderzoekers willen daarom graag weten of er nog iets terug te vinden is over de boerderij waar hun voorouders hun naam aan ontleenden of waar ze hebben gewoond. Op deze Contactdag wordt daarom speciaal aandacht besteed aan bronnen die iets kunnen vertellen over boerderijen in Oost-Gelderland en hun geschiedenis en alles wat daar verder mee samenhangt.

Als standhouders zijn op deze Contactdag aanwezig genealogische verenigingen, oudheidkundige en cultuur-historische verenigingen, musea die zich bezighouden met boerderijgeschiedenis, uitgevers van (streek)geschiedenis, archieven, bibliotheken, aanbieders van genealogische computerprogramma's, antiquariaten enz. Op deze Contactdag treft u standhouders uit Nederland aan maar ook een aantal uit het Duitse grensgebied. In de voorgaande eeuwen waren er namelijk nogal wat grensoverschrijdende contacten, ook in familieverband.

De Contactdag wordt gehouden in het Cultureel Centrum "De Bron" in Groenlo, de voormalige kerk op de hoek Buitenschans-Ruurloseweg. Bezoekers zijn welkom van 10.00 tot 16.00 uur. De toegang is evenals de vorige keren weer gratis. Deze Contactdag wordt gezamenlijk georganiseerd door de volgende organisaties:

- Oostgelderse Stichting voor Genealogie en Boerderijonderzoek (OSGB);
- Nederlandse Genealogische Vereniging, afdeling Achterhoek en Liemers;
- Oudheidkundige Vereniging Groenlo;
- Landeskundliches Institut in Vreden, Duitsland

Voor nadere inlichtingen over deze Oostgelderse Contactdag kunt u terecht bij de voorzitter van de Werkgroep Ben Verheij, tel. 0544-462032 (e-mail: btmverheij@planet.nl) of Johan Hiddink, tel. 0318-618618 (e-mail: jenghiddink@hetnet.nl).

Afzender
NGV afdeling Betuwe
Achterstraat 22
4054 MT Echteld

